

آشنایی و کاربرد RSS

در بهره‌گیری موثر از خدمات بانک‌های اطلاعاتی

تهیه و تنظیم: دکتر سیما ویسی نژاد

و برای بازیابی دقیق و سریع اطلاعات لازم است. کاربران دانشگاهی باید توانایی پیدا کردن اطلاعات مورد نیاز خود را داشته باشند و این توانایی باید به صورتی باشد که بتوانند در اسرع وقت و به آسانی مناسب‌ترین اطلاعات را در هر شکل که در کتابخانه موجود است بازیابی کنند. عدم مهارت کافی در استفاده از کتابخانه و خودداری از مراجعه به کتابدار برای دریافت کمک، منجر به استفاده ناموفق از کتابخانه می‌شود. در این راستا کتابداران با روز آمد نگاه داشتن اطلاعات حرفه‌ای خود و آگاهی کامل از منابع موجود در کتابخانه می‌توانند نقش بسزایی ایفا کنند. لذا تشکیل دوره‌های آموزشی با توجه به منابع موجود و نیازهای تخصصی دانشجویان و استادان در محیط کتابخانه، علاوه بر بالا بردن مهارت‌های فنی افراد در استفاده بهینه از منابع سبب کاهش اتلاف وقت و یافتن حداکثر اطلاعات در حداقل زمان خواهد گردید.

تأثیر دوره‌های آموزشی کاربران و کتابداران

- ۱- حداکثر استفاده از منابع اطلاعاتی کتابخانه
- ۲- افزایش سطح آشنایی استادان و دانشجویان با خدمات کتابخانه و امکانات اطلاع‌رسانی
- ۳- افزایش سطح آگاهی استادان و دانشجویان در روش‌های بازیابی اطلاعات
- ۴- افزایش توانایی‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای کتابداران
- ۵- آشنایی و روز آمد نگاه داشتن کتابداران و اطلاع‌رسانان نسبت به مسائل علمی مرتبط با حرفه

برنامه‌های آموزشی

کتابداران برای یافتن روش‌های جدید جهت ارتقا سطح مدیریت کتابخانه‌ها و ارائه خدمات بهتر، همواره در خط مقدم جدیدترین فناوری‌ها قرار داشته‌اند. با توجه به ضرورت‌های بیان شده می‌توان با برگزاری دوره‌های آموزشی پاسخگوی نیازهای اطلاعاتی و حرفه‌ای افراد در کتابخانه‌ها بود.

با گسترش وب، مفاد بزرگی از اطلاعات فراهم آمده که تاکنون در هیچ کتابخانه‌ای در سطح جهان وجود نداشته است. از دلرفی برای طراحی، توسعه، مدیریت، ارزیابی و ارائه اطلاعات ابزارها، استانداردها و فنون جدیدی ابداع شده‌اند که بسیاری از آنها در محیط‌های کتابخانه‌ای توسعه یافته‌اند. بنابراین برای راهبری در چنین فضاهایی بایستی آموزش دید و تجربه کسب کرد. با یک برنامه‌ریزی آموزشی هدف‌دار می‌توان دوره‌هایی را که در برگیرنده نیازها و خواست‌های همه کاربران باشد، برگزار نمود.

- ۱- برگزاری تور آموزشی آشنایی با کتابخانه و خدمات آن ویژه دانشجویان
- ۲- برگزاری دوره‌های آموزشی آشنایی با فهرست رایانه‌ای کتابخانه و بانک‌های اطلاعاتی
- ۳- برگزاری دوره‌های آموزشی مهارت‌های اطلاع‌رسانی برای استادان و اعضای هیئت علمی دانشگاه
- ۴- برگزاری کارگاه‌های آموزشی باهدف آشنایی با فناوری‌های جدید اطلاع‌رسانی نظیر Alert, Endnote, RSS

پیشرفت‌های سریع فناوری اطلاعات و کاربرد آن در تمامی ابعاد زندگی، جامعه کنونی را با تغییراتی بی‌سابقه مواجه کرده است. کتابخانه‌ها نیز در این میان از تغییرات و دگرگونی‌های ناشی از فناوری اطلاعات به دور نبوده‌اند. با تبدیل مواد و منابع سنتی اعم از چاپی یا آنالوگ به منابع الکترونیکی، کتابخانه‌ها با حجم فراوانی از اطلاعات روبه‌رو شده‌اند که برای جستجو و بازیابی اطلاعات و تأمین نیاز واقعی محققان و پژوهشگران، استفاده از ابزارهای جستجوی اینترنت (موتورهای کاوش و راهنماها) کافی نیست و تجزیه و تحلیل نتایج نهایی، کاری است بسیار وقت‌گیر.

در این مقاله علاوه بر معرفی RSS به عنوان یکی از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات که امروزه به‌سبب مورد استفاده کاربران اینترنت قرار گرفته است، کاربرد و نحوه استفاده از آن در جستجو و بازیابی جدیدترین مقالات و اخبار در سطح منابع کتابخانه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی نظیر edirect, Springer, ASC, Scopus, Scienc را ارائه می‌گردد.

کامپیوتر و منابع الکترونیکی دو پایه اصلی هستند که زیربنای کتابخانه‌های امروزی را تشکیل می‌دهند. بنابراین موفقیت کتابخانه‌ها بستگی به مهارت‌های کتابداران در زمینه فناوری اطلاعات به‌همراه دانش حرفه‌ای آنها در زمینه کتابداری است.

امروز آشنایی با منابع مرجع و پایگاه‌های اطلاعاتی، که ابزارهای جستجوی اینترنت، طراحی صفحات وب برای کتابخانه، شناسایی منابع اطلاعاتی رایگان و ارزشیابی محتوایی آنها از جمله مهارت‌هایی به‌شمار می‌آیند که کتابداران باید در عصر کنونی آنها را داشته باشند. کتابداران برای ارائه خدمات در محیط الکترونیکی به دانش و مهارت جدیدی نیاز دارند که بدون آنها نمی‌توان به نیازهای کنونی جامعه محققان و دانشگاهی، پاسخ‌دهی مناسب داد.

بنابراین نیاز به آموزش و فراگیری همواره بخشی از فعالیت‌های کتابداران کتابخانه‌ها علی‌الخصوص کتابخانه‌های دانشگاهی به‌شمار می‌آید. آموزش و فراگیری در کتابخانه‌ها دارای دو وجه می‌باشد:

- آموزش کاربران کتابخانه
- آموزش کارکنان کتابخانه

ضرورت و اهمیت آموزش کاربران و کارکنان کتابخانه‌ها

همواره بخشی از کاربران کتابخانه‌ها را افرادی شامل می‌شوند که هرگز به کتابخانه مراجعه ننموده‌اند و در بیان و ارائه نیازشان لازم است کتابداران با پرسش‌های گوناگون و اولیه آنان راهبردی نمایند. آموزش این گونه کاربران نیازمند تهیه منابع و روش‌های مناسبی است که بتواند به خوبی کاربران را با روش استفاده از کتابخانه و منابع آن آشنا سازد. نیاز به استفاده از انواع فناوری‌های جدید و محصولات رایانه‌ای از جمله بانک‌های اطلاعاتی موجود در کتابخانه‌ها توسط کاربرانی که الزاماً آشنایی کافی با روش استفاده از این گونه منابع را ندارند، ضرورت آموزش کاربران کتابخانه را دوچندان می‌کند.

آموزش استفاده‌کنندگان برای تمامی خدمات و تسهیلات کتابخانه‌ای و اطلاعاتی

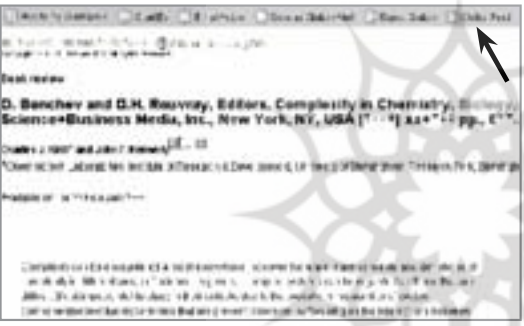
و برای خواندن فیدهای خبری لازم است به وبگاه مورد نظر وصل شد.
از جمله برنامه‌های خبرخوان RSS Bandit, Sharp Reader, Feed
Demon, ...

۲- آراس اس خوان‌هایی که از طریق یک سایت دیگر اجرامی شوند به تعبیر دیگر
نوعی Web application محسوب می‌شوند و به صورت Online مورد استفاده
قرار می‌گیرند. سایت‌هایی مانند Bloglines, yahoo, google و ...

وقتی در اینترنت وارد پایگاهی می‌شوید که دارای نمادهای RSS و XML و
است به این معنی است که آن پایگاه اطلاعات خود را به صورت فیدهای
آراس اس منتشر می‌کند. برای دیدن نحوه ارائه و دریافت فیدهای آراس اس می‌توان
روی آن کلیک نمود. برای آشنایی بیشتر با عملکرد آراس اس، در ادامه راهنمای
استفاده از خدمات آراس اس پایگاه Sciencedirect و Springer ارائه می‌گردد.

راهنمای دریافت فیدهای آراس اس از پایگاه Sciencedirect

فیدهای آراس اس پایگاه Sciencedirect شامل نتایج جستجو، ارجاعات و
مقالات جدیدی که به مجله اضافه خواهد شد، است.
شما می‌توانید فایل‌های متنی XML را به صورت روزانه بر روی کامپیوتر خود
دریافت کنید و برای مشاهده متن کامل مقاله بر روی لینک موجود کلیک نموده تا به
پایگاه Sciencedirect وصل شوید.
برای استفاده از فید آراس اس پس از جستجو و مشاهده متن مقاله به فرمت Text
بر روی نشانه آراس اس کلیک نمایید.

در این مرحله هر گونه ارجاعاتی یا مقالات مرتبط با مقاله انتخابی شما به صورت
Citation Feed بر روی خبرخوان شما ارسال خواهد شد. با توجه به نوع دریافت
فیدهای خبری که پایگاه در اختیار کاربر می‌گذارد شما می‌توانید از طریق یکی از
روش‌های زیر اطلاعات خود را دریافت و مشاهده کنید. همچنین می‌توان در قسمت
جستجوی پیشرفته پس از انجام جستجو در فهرست نتایج از خدمات RSS استفاده نمود.

در پایگاه Sciencedirect، کاربر می‌تواند در قسمت فهرست نشریات Browses
از طریق سرویس RSS جهت دریافت مقالات جدید افزوده شده به بانک یا مقالات
مجلات را پیش از انتشار دریافت نماید.

درباره RSS

RSS روش ساده‌ای است برای گردآوری خودکار اطلاعات تازه از پایگاه‌های مورد
نظر و دریافت تازه‌ترین اخبار موجود در سایت‌های اینترنتی که از سال ۱۹۹۷ ایجاد و
به کار گرفته شد.

RSS مخفف Really Simple Syndication است که در بیان فنی، قالبی
است برای انتشار و جمع‌آوری مطالب از منابع اینترنتی و پایگاه‌های اطلاعاتی.
با گسترش روزافزون وب، دستیابی به محتوای مورد نیاز و به روز، کار مشکل و
زمان‌بری است. آراس اس این مشکل را حل می‌کند. آراس اس این امکان را می‌دهد
که به راحتی و بدون نیاز به مشاهده روزانه سایت‌های مورد علاقه، بتوان از محتوا و به
روز رسانی‌های آنها مطلع شد. وظیفه اصلی آراس اس، قابل دستیابی کردن اطلاعات
و صرفه‌جویی در زمان است. با استفاده از آراس اس می‌توان آخرین عناوین مقالات
مجلات را به روز رسانی خودکار دریافت نمود.

آراس اس اساس یک سیستم یادآوری کننده است که دارای دو وجه می‌باشد. یک
وجه کاربرانی است که از خدمات و اطلاعات آراس اس استفاده می‌کنند (Client)
و وجه دیگر آن پایگاه‌ها و سایت‌هایی است که به عنوان ارائه‌کننده خدمات تلقی
می‌شوند (Server). پایگاه‌ها و سایت‌ها اطلاعات خود را به شکل یک Rss Feed
ارائه می‌کنند و کاربران از طریق RSS Reader اطلاعات را دریافت کرده می‌خوانند.
RSS Feed یک سند XML است که یک پایگاه وب منتشر می‌کند و حاوی
فهرستی از عنوان‌ها و چکیده مطالب و لینک‌هایی به آخرین محتویات آن پایگاه است.
از سوی دیگر یک برنامه خبرخوان به طور خودکار، این اسناد XML را به طور سازمان
یافته از همه پایگاه‌هایی که کاربر در خبرخوان خود برای دریافت اطلاعات تنظیم نموده
دریافت و به نمایش درمی‌آورد. کاربر وقتی روی یک لینک کلیک کند برنامه آراس اس
خوان به پایگاه وب حاوی مطلب مرتبط با آن وصل می‌شود و آن سند را باز می‌کند
و متن آن را در یک پنجره به نمایش درمی‌آورد.

مزیت استفاده از آراس اس

استفاده از آراس اس جستجو و باز یابی اطلاعات را در پایگاه‌ها و سایت‌های خبری،
ساده و سریع می‌کند. با استفاده از آراس اس می‌توان با مطالبی که چند لحظه قبل
به یک پایگاه اضافه شده، دست یافت. از دیگر مزیت‌های آراس اس، توانایی خواندن
هر گونه اطلاعاتی اعم از متنی، صوتی و تصویری است. یکی از مشخصه‌های آراس اس
اس نسبت به دریافت اطلاعات و اخبار از طریق خبرنامه‌های الکترونیکی و پست
الکترونیکی، جلوگیری از ارسال اطلاعات تکراری و غیر ضروری مثل تبلیغات و نامه‌های
اسپم می‌باشد. به عنوان مثال یک سایت خبری ممکن است هم مطالب ورزشی و هم
مطالب سیاسی تولید کند اما شما علاقه‌ای به دریافت مطالب سیاسی نداشته باشید. با
آراس اس می‌توان نوع و موضوع اطلاعات مورد نظر در یک سایت یا پایگاه اطلاعاتی را
انتخاب و برای دریافت روزآمد آنها، تنظیمات لازم را انجام داد.

چگونه از آراس اس استفاده کنیم

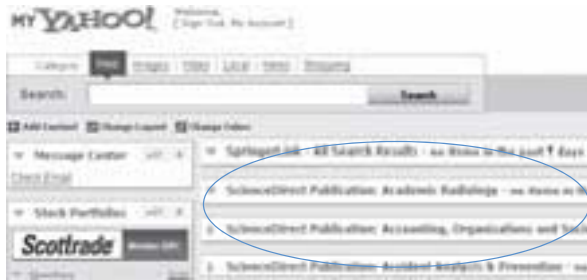
بسیاری از سایت‌ها و بانک‌های اطلاعاتی نظیر Sciencedirect, Springer,
ACS, Scopus اکنون مجهز به سرویس آراس اس شده‌اند. به این ترتیب می‌توان
هر بار که اطلاعات و مقاله‌های جدید به پایگاه افزوده می‌شود از آن باخبر شد. همچنین
می‌توان از فهرست مقالات مجلات پیش از انتشار نیز مطلع شد. در حال حاضر پایگاه
Sciencedirect فهرست مقالات مجلات را از طریق سرویس آراس اس به اطلاع
کاربران می‌رساند. طریقه باخبر شدن هم بدین ترتیب است که در گوشه‌ای از مرورگر یا
نرم‌افزار خبرخوان علامتی حاوی تیتیر مطلب نشان داده می‌شود. کاربر با استفاده از این
علامت مطلع می‌شود که مطلب جدیدی از پایگاه‌ها ارسال شده است.

برای استفاده از آراس اس ابتدا باید یک نرم‌افزار خبرخوان یا RSS Reader را پس
از دانلود بر روی کامپیوتر خود نصب کرد. اکنون نرم‌افزارهای بسیاری در این زمینه وجود
دارند که می‌توان با دانلود آنها خبرخواند. اما به تازگی مرورگرهای اینترنتی از جمله نت
اسکیپ، موزیلا، اپرا و ... نیز به سیستم خبرخوانی مجهز شده‌اند که خبرها به صورت
Online خوانده می‌شود.

برنامه‌های خبرخوان یا RSS Reader

خبرخوان به ابزاریایی گفته می‌شود که برای دریافت و نمایش دادن فیدهای
خبری NesFeed ساخته شده‌اند. خبرخوان‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند:
۱- خبرخوان‌هایی که به صورت یک نرم‌افزار باید بر روی کامپیوتر نصب و اجرا نمود

الکترونیکی سایت yahoo باشد. پس از وارد نمودن کد کاربری، جستجوی کاربر به عنوان یک فید در نظر گرفته شود و بعد از آن هر گونه اطلاعاتی در آن زمینه به بانک Sciencedirect اضافه شود از طریق RSS Reader سایت My Yahoo یا My yahoo اعلام شده و قابل دسترسی می باشد.

همانطور که در شکل مشاهده می شود فیدهای خبری بانک Sciencedirect از طریق سایت های، My yahoo, Bloglines, netvibes, my AOL دریافت هستند

نحوه کار با سرویس اطلاع رسانی RSS در پایگاه Springer

در این قسمت، مراحل دریافت اطلاعات جدید از طریق سرویس RSS در پایگاه Springer که یک پایگاه علمی معتبر در زمینه های پزشکی، فنی و مهندسی و علوم انسانی است در نظر گرفته شده و تنظیمات دریافت RSS به طور مفصل بر اساس سایت Google و سایر روش هاد در ادامه به صورت که تاه معرفی شده است. فعال بودن سرویس RSS با نمایش آیکون RSS مشخص می گردد. در بعضی سایت ها این سرویس در همان صفحه اصلی مشخص است و در برخی پایگاه های اطلاعاتی، در مراحل بعدی پس از جستجو و مشاهده، نتیجه جستجو در اختیار کاربر قرار می گیرد. (مطابق شکل زیر) برای استفاده از این سرویس بر روی آیکون رفته و کلیک می کنیم.

پس از کلیک بر روی RSS مطابق شکل زیر مکان هایی که امکان دریافت اطلاعات و اخبار وجود دارد در اختیار کاربر قرار می گیرد. در این مرحله کاربر با توجه به علاقه مندی خود و سهولت کار جهت دریافت اطلاعات، محل مورد نظر را انتخاب می نماید.

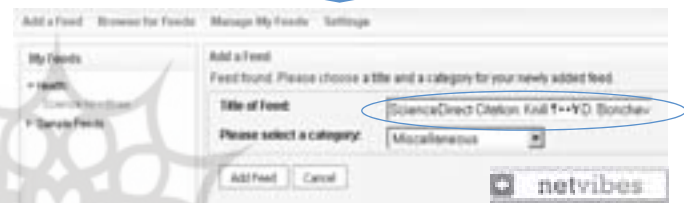
Google reader برای تنظیم دریافت اطلاعات در Google پس از انتخاب گزینه مورد نظر، مطابق شکل زیر می توان به دو صورت اطلاعات را در Google دریافت نمود.

در این روش کاربر می تواند مستقیماً از امکانات خبر خوان سایت استفاده نماید.

AOL یکی از بهترین و بزرگترین ارائه دهندگان سرویس های اینترنت است که شما می توانید فیدهای آراس اس پایگاه مورد نظر خود را از طریق این سایت دریافت و مطالعه کنید و در صورت نیاز به دریافت اطلاعات بیشتر بر روی لینک های عنوان ها کلیک نموده تا وارد پایگاه Sciencedirect شوید.

اضافه کردن فید، خواندن فید، تنظیمات شخصی

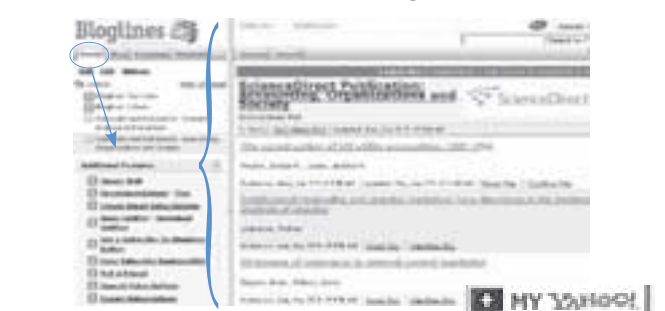

این سایت نیز یکی از روش های دریافت و خواندن فیدهای خبری Sciencedirect می باشد که تنظیمات مربوط به استفاده از سرویس آراس اس در آن بسیار ساده است. پس از انتخاب این سایت و پاسخ های لازم، فید آراس اس شما در صفحه اصلی سایت افزوده می شود و شما می توانید با مشاهده اطلاعات جدید بر روی هر یک کلیک نمایید. همچنین می توانید اطلاعات مربوط به جستجوی خود را ویرایش کنید.

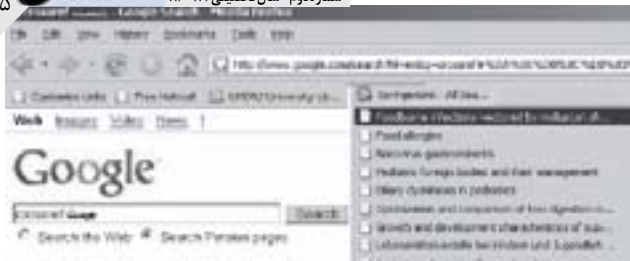

برای دریافت فیدهای خبری می توان از طریق سایت Bloglines اطلاعات را دریافت کرد. در Bloglines شما باید یک آدرس میل را وارد کنید که این آدرس میل نام کاربری شما هم می شود. این آدرس میل قبل از ورود شما به این سیستم ها باید verify شود.

در Bloglines، اطلاعات در دو فریم html نشان داده می شود. فریم چپ لیست همه فیدها را نشان می دهد، در حالی که فریم راست پست های مربوطه، نتایج جستجو و چیزهای دیگر را نشان می دهد.

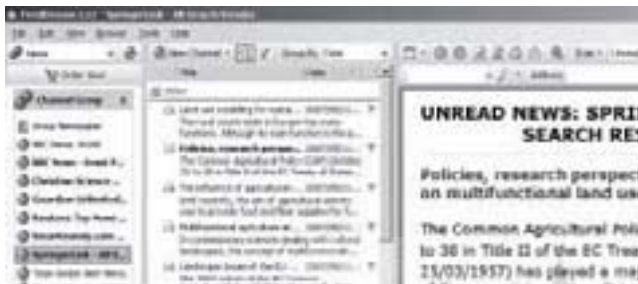

برای دریافت فیدهای خبری می توان از قسمت My yahoo نیز استفاده نمود. برای این کار با انتخاب گزینه مورد نظر، نتیجه جستجو یا مجله انتخابی را باید به صفحه My yahoo اضافه نمود. کاربر بایستی از قبل دارای کد کاربری یا همان آدرس

FeedDemon

برای خوانندگانی که سایت می‌توان از نرم‌افزارهای مناسبی که جهت خواندن RSSها وجود دارند استفاده نمود. FeedDemon یکی از خواننده‌های مناسبی است که قبلاً باید بر روی کامپیوتر نصب شده باشد.

Bloglines

با انتخاب این گزینه، کاربر می‌تواند اخبار و اطلاعات خود را در سایت Bloglines که یک خبرخوان آنلاین می‌باشد مطالعه کند.

Available Feeds
SpringerLink - All Search Results
Mon, May 21, 2007 10:26 AM (0 subscribers)
http://www.springerlink.com/content/1/wooden/allwords/58-14640404
Click Here to Feed

می‌توان اخبار و اطلاعات روزانه یک سایت را در خبرخوان Myyahoo دریافت و مطالعه کرد.
در صورتی که کاربر قبلاً کد کاربری خود را در Myyahoo فعال کرده و تنظیمات مربوط به دریافت RSS را در این سایت انجام داده باشد، به محض ورود به صفحه Myyahoo فهرست اخبار و اطلاعات مشاهده خواهد شد.

Get SpringerLink - All Search Results on My Yahoo!

SpringerLink - All Search Results
- Foodborne infections vectored by molluscan shellfish - 1 minute
- Food allergies - 1 minute
- Norovirus gastroenteritis - 1 minute
- Pediatric foreign bodies and their management - 1 minute
- Bilary dyskinesia in pediatrics - 1 minute

بدین منظور کاربر باید از قبل دارای آدرس الکترونیکی در گوگل باشد. در غیر این صورت، کاربر می‌تواند در همان قسمت خود را به عنوان کاربر جدید ثبت نام نماید و پس از وارد نمودن کد کاربری و کلمه عبور وارد صندوق پستی خود در گوگل می‌شود.

همانطور که در شکل مشاهده می‌شود، فهرست مقالات مرتبط با کلیدواژه‌های جستجوی کاربر که به پایگاه Springer افزوده شده، به آدرس الکترونیکی کاربر ارسال شده است. کاربر می‌تواند برای دسترسی به متن کامل مقاله یا دریافت اطلاعات کامل تر، بر روی هر یک از مقالات مورد نظر کلیک نموده و مستقیماً از همانجا وارد پایگاه Springer شود.

Add to Google homepage

با انتخاب این روش، کلیه مقالات و اخبار افزوده شده به پایگاه Springer بر اساس جستجوی کاربر، به صورت یک پنجره در صفحه اصلی Google قابل دسترسی است. برای خواندن اطلاعات جدید کافی است صفحه اصلی گوگل را از حالت Classic Home به وضعیت Google تبدیل کرد.

وضعیت ClassicHome

وضعیت iGoogle

با انتخاب این گزینه، سرویس RSS به صورت یک گزینه در ابزارهای مرورگر اینترنت اضافه می‌گردد.

کاربر به محض باز کردن مرورگر خود، می‌تواند بر روی گزینه مورد نظر خود کلیک نموده و آخرین اخبار و مطالب اضافه شده به سایت انتخابی خود را مطالعه و مرور نماید.